

PISA-ға дайындықты жүргізуді талдау
«Первомайка ауылының негізгі орта мектебі» КММ
2025–2026 оқу жылы бойынша

Білім беру сапасын арттыру және оқушыларды ұлттық және халықаралық мониторингтік зерттеулерге қатысуға дайындау мақсатында мектепте PISA халықаралық зерттеуіне оқушыларды дайындау бойынша жүйелі жұмыс жүргізілуде. Аталған жұмыс оқушылардың функционалдық сауаттылығын дамытуға, ақпаратты талдау, сыни ойлау дағдыларын қалыптастыруға және білімді өмірлік практикалық жағдайларда қолдануға бағытталған.

Оқушыларды даярлау жүйелі негізде жүзеге асырылады және диагностикалық, оқу-әдістемелік және талдамалық жұмыстарды қамтиды.

Ерекше назар функционалдық сауаттылықты қалыптастыруға аударылады, себебі бұл PISA халықаралық зерттеуінің негізгі талаптарының бірі болып табылады. Сабақтарда және сабақтан тыс жұмыстарда мұғалімдер әртүрлі мәтіндерді талдауға, кестелермен, сызбалармен, диаграммалармен, графиктермен жұмыс істеуге, сондай-ақ алынған білімді стандартты емес жағдайларда қолдануға бағытталған тапсырмаларды белсенді қолданады. Оқу тапсырмалары өмірлік нақты жағдайларға барынша жақындатылған, бұл оқушылардың практикалық дағдыларын дамытуға және негізделген шешім қабылдау қабілетін қалыптастыруға мүмкіндік береді.

Әдістемелік жұмыс оқыту сапасын арттыруға бағытталды: педагогтарға практикалық көмек көрсетілді, кеңестер мен тәжірибе алмасу ұйымдастырылды. Нәтижесінде PISA форматына сәйкес тапсырмалар оқу процесіне жүйелі түрде енгізіліп, каникул кезеңінде де қолданылды, бұл функционалдық сауаттылық дағдыларын қалыптастыруды қамтамасыз етті.

Дайындық барысында оқу процесін әртараптандыруға және оқушылардың мотивациясын арттыруға мүмкіндік беретін заманауи білім беру платформалары мен цифрлық ресурстар қолданылады. Мұғалімдер BilimLand, Wordwall, LearningApps, Quizizz білім беру платформаларының мүмкіндіктерін, сондай-ақ OnlineTestPad онлайн-сервисін белсенді пайдаланады. Бұл ресурстар интерактивті жұмыс ұйымдастыруға, білімді жедел бақылауға және оқушылардың оқу жетістіктерінің динамикасын қадағалауға мүмкіндік береді.

Дайындықтың маңызды бөлігі – заманауи педагогикалық әдістерді қолдану. Сабақтарда кейс-әдіс, проблемалық жағдайлар әдісі, сыни ойлау технологиясының элементтері, топтық және жұптық жұмыс, пікірталастар және практикалық жағдайларды талдау қолданылады. Әсіресе, оқушыларға нақты өмірлік жағдайлар ұсынылатын кейс тапсырмалары тиімді болып табылады, олар ақпаратты талдап, шешім қабылдауды талап етеді. Мұндай тапсырмалар логикалық ойлауды, өз көзқарасын дәлелдеуді және негізделген қорытынды жасауды дамытуға ықпал етеді.

Сонымен қатар, мұғалімдер оқушылардың талдау дағдыларын дамытуға бағытталған арнайы әдістемелік тәсілдерді қолданады. Мәселен, 9 «Б» сыныбында «Биология сабақтарында қолданылатын қандай әдіс-тәсілдер PISA-ға дайындықта тиімді?» тақырыбында Lesson Study сабақтар сериясы өткізілуде. Мақсаты: биология сабақтарында қолданылатын әдіс-тәсілдердің PISA форматына

сәйкес практикалық-бағдарланған тапсырмаларды шешу, деректерді талдау және интерпретациялау дағдыларының қалыптасуына әсерін анықтау.

Дайындық аясында білім деңгейінің динамикасын анықтауға мүмкіндік беретін аралық диагностикалық бақылау жұмыстары тұрақты түрде өткізіледі. Нәтижелерді мектеп әкімшілігі мен пән мұғалімдері талдайды, содан кейін анықталған білім олқылықтарын жою бойынша жұмыс ұйымдастырылады. Оқушылар үшін қосымша кеңестер, жеке сабақтар және күрделі тапсырмаларды талдау жүргізіледі.

Оқушылармен және ата-аналармен жұмыс ата-аналар жиналыстарын, сауалнамаларды, тренингтер мен оқыту ойындарын өткізуді қамтыды. Бұл оқушылардың психологиялық бейімделуіне және мотивациясының артуына ықпал етті. Практикалық дайындық айына екі рет өткізілетін сынақ тестілеу арқылы жүзеге асырылып, нәтижелері талданды. Бұл оқушылар жетістіктерінің динамикасын бақылауға және оқу процесін түзетуге мүмкіндік берді.

Оқырмандық сауаттылықты дамытуға ерекше көңіл бөлінеді, өйткені ол PISA форматындағы тапсырмаларды сәтті орындаудың негізі болып табылады. Сабақтарда оқушылар әртүрлі мәтін түрлерімен жұмыс істеуді, негізгі ақпаратты бөліп алуды, деректерді интерпретациялауды, қорытынды жасауды және оқылған материал негізінде өз пікірін қалыптастыруды үйренеді. Ақпаратты талдау, фактілерді салыстыру, себеп-салдарлық байланыстарды анықтау және өз көзқарасын дәлелдеу тапсырмалары кеңінен қолданылады.

Ақпараттық сүйемелдеу мектеп сайтында материалдарды жариялау және «PISA-2026-ға дайындық» тақырыптық стендтерін рәсімдеу арқылы жүзеге асырылды. Сонымен қатар, 8–9 сынып оқушыларының дайындық деңгейі сабақта да, сабақтан тыс уақытта да тұрақты бақылауда болды.

Жүргізілген жұмыс оқушылардың оқу мотивациясын арттыруға, ақпаратты талдау және білімді практикалық қызметте қолдану дағдыларын қалыптастыруға мүмкіндік береді. Оқушыларды даярлаудың жүйелі тәсілі, заманауи білім беру платформаларын қолдану, әртүрлі оқыту әдістері мен оқу жетістіктерін тұрақты мониторингтеу білім сапасын арттыруға және PISA зерттеуіне табысты дайындалуға ықпал етеді.

Ұсыныстар:

- функционалдық сауаттылықты бағалаудың бірыңғай критерийлері мен мониторинг құралдарын әзірлеу арқылы дайындықтың талдамалық құрамдасын күшейту;
- күрделілік деңгейлері бойынша сараланған PISA форматындағы тапсырмалар банкін кеңейту;
- практикалық бағыттағы семинарлар арқылы педагогтердің біліктілігін арттыру жұмысын жандандыру;
- төмен және жоғары нәтижелері бар оқушылармен жеке және топтық жұмысты күшейту;
- ата-аналарды дайындық процесіне тартуды кеңейту.

Келесі оқу жылына арналған міндеттер:

- оқушыларды даярлау нәтижелерін мониторингтеу және талдау жүйесін жетілдіру;
- функционалдық сауаттылық деңгейлерін ескере отырып, сараланған оқыту тәсілін енгізу;
- педагогтердің PISA-ға дайындық саласындағы кәсіби құзыреттерін одан әрі дамыту;

- қажет болған жағдайда материалдық-техникалық базаны жаңарту және кеңейту;
- оқу процесінде практикалық-бағдарланған тапсырмалар үлесін арттыру;
- оқушылардың мотивациясын күшейту және халықаралық деңгейдегі тапсырмаларды орындауға тұрақты қызығушылық қалыптастыру.

Директордың оқу ісі жөніндегі орынбасары Поплавская Р.А.